

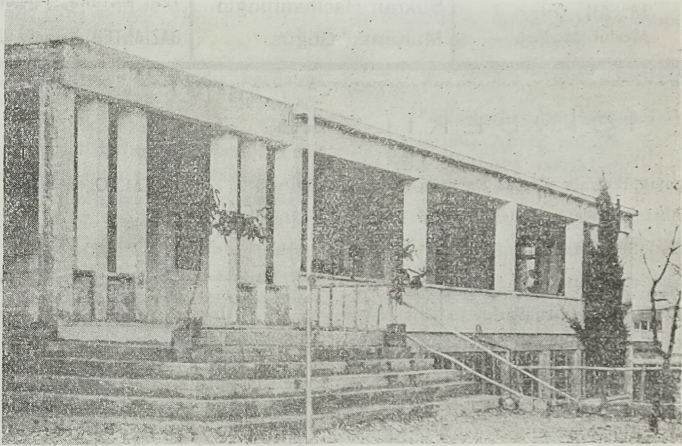
Gaziantep'i Tanıtıyoruz

Her Yönüyle Bu Kentin Dünü ve Bugünü

Sayı 10

AYLIK TARİH VE SANAT DERGİSİ

200 Kuruş

1961 - 1962 yılında halkımızın yardımlarile yapılan
İmam Hatip Okulunun önden görünüşü

İntisabı ile bahtiyar olduğumuz İSLÂM dini en büyük dindir. Benim dinim şura muhalif terakkiye engel değildir. Yer yüzünün en büyük insanı HAZRETİ MUHAMMET'tir. İslâm dini ilmin ve fennin ışığında tetkik edildiği zaman en büyük din olduğu görülür.

ATATÜRK

GAZİANTEP'İ TANITIYORUZ

Her Yönü ile Bu Kentin
Dünü ve Bugünü

Sayı: 10 28/ Şubat / 1963

Fiatı: 200 Kuruştur.

M. Oğuz Göğüş
Dergi Sahibi

M. Ali Anlar
Mes'ul Müdürü

Yazı Ailemiz

Uğurool Barlas
C. Cahit Güzelbey
Op. Dr. Rauf Yılmaz
Dr. Emin Kılıç Kale
Yasin Kutluğ
Birinci B M M. Üyesi
A. T. Ozan
Öğretmen Faik Nas
Şükran Hacihanıfioğlu
M. Kemal Göğüş

Abone Bedeli

Sayısı : 2 Lira
Yıllığı : 24 Lira
Altı aylığı : 12 Lira

Günü geçmiş nü-
sahalar 5 liradır.

Dizildiği ve Basıldığı Yer :
YENİ MATBAA. Telefoa : 1396
GAZİANTEP Karagöz Cad.

İÇİNDEKİLER:

Sayın Profesör Kemal Karpat'a (Okurlarla Başbaşa)	M. Oğuz Göğüş
Antep ve Antep Kalesi Turhan Dağlı oğlundan aktarma	" " "
Eski Şer'i Mahkeme Sicilleri ve tercümeleleri aynen	" " "
Şehrime (Şiir)	M. Kemal Göğüş
Bu Toprağın Fedailerini	Öğretmen Faik Nas
Gaziantep civarındaki önemli arkeolojik yerler	Müze Md. Sabahat Göğüş
Gaziantep Fikir Tarihinden	Uğurool Barlas
Gaziantep ve Cezayir	" "
Karaçomak Köyü	M. Oğuz Göğüş
Hoca Mehmet Münip Efendinin Gaziantep'teki Evi	C. Cahit Güzelbey
Saçaklızade Muhammet bini Ebubekir	A. T. Ozan
Sağlık Folklorununun turistik ve ilmi değeri	Op. Dr. Rauf Yılmaz
Ahmet Çelebi ilkokulu	M. Oğuz Göğüş
Dr. Emin Kılıç Kale ile musiki tarihimize ilgili bir mülakat	" " "
Gaziantep'te Çorapçılık	" " "
Yurt yüzündeki memleket evlâtları: Mustafa Hacihanıfioğlu	" " "
Beyaz Nine (Şiir)	Şükran Hacihanıfioğlu
Mehlika Alevli ilkokulu	M. Oğuz Göğüş
Altemur Kılıç Basın Yayın Turizm Vekâleti Müşaviri	" " "
Gaziantep'te iş adamları: Ali Güner	" " "
Kurtuluş Günü	Yasin Kutluğ
İmam Hatip Okulu	M. Oğuz Göğüş

Amerika'da Vaşington Üniversitesinde Profesör Sayın Kemal Karpat'a

Bana ve bazı arkadaşlara Amerika'dan göndermiş olduğunuz mektubunuzu okudum. O mektupta, Antep hakkında tophiyabildiğiniz bilgilerin me'hazlarını istediğiniz gibi, dahada bazı bilgiler rica ediyorsunuz.

Bence Antep hakkında herhangi esaslı bir tarih yazmak veya bir teşebbüse geçmek daha zamansızdır. Çünkü elde mevcut delillerimiz, dayanak noktalarımız hâlâ zayıftır. Buradayken benden aldığınız bilgiler bile az zamanda ne kadar değişti. Uzağa gitmeye ne haccet. Bu gün müzemizde mevcut bulunan şeri mahkeme sicillerinin incelenmesini bile bitirememişizdir. Bu işin incelenmesi bile yıllara bağlıdır. Çünkü bunları bu gün okuyabilecek bir kaç mahdud kimsemiz vardır. Oda eminim ki üçü veya dördü geçmez. Onlarda bir taraftan ekmek kavgası ile kavraşırken diğer taraftan bu kavgalar arasından artıracığı, kıymetli dakikalarını Antep'in yakın tarihini aydınlatacak olan bu sicilleri incelemek için ayırmaktadırlar. İş yalnız bununla bitseydi, hele neyse.

Gaziantep ki, tarih yazılmadan evvel var olduğunu geçmiş zamanlara ait kaya kovuklarından ve tarihten evvel bize kadar süre gelen eserlerden ve işaretlerden anlamaktayız. Mesela ilk insanlar burada yaşamıştır.

Tarihi inceliyenler, hele Antep ile ilgili tarihleri inceliyenler iyi bilirlerki, tarih boyunca yapılan birçok harplerde, şehrimiz göze çarpmaktadır.

Mesela: Romada olan bir hareket, Daranın batıya yaptığı seferler,

Yunanlıların bunlara mukabelesi, Asurilerin, Geldanilerin, askeri hareketlerinde, İbranilerin, Sor, Seyda ve Mısırlıların, Arapların, Ermenilerin, Kürtlerin ve nihayet Osmanlı devletlerinin, askeri hareketlerinde Antep'in veya onun mülhakatının adı geçmektedir.

İş bununlada bitmez sayın profesörüm;

Milletlerin bile birbirleriyle münasebetlerinde Antep mühim bir rol oynamıştır. Çünkü o yaradılıştta bu nasibe ermiş bir memleketdir.

İlk dünyanın teşekkülünde, yalnız Antep değil Orta doğu bir müstehnalığa sahiptir.

Malumunuzdurki, tarih boyunca, hatta dünya kurulduktan sonra, insanlar bir yönden diğer bir yöne, daimi bir akış yapmışlardır. Fakat bu akış ne Avrupanın Moskovasına, ne Leningradına, ne Asyanın Delhisine, nede Pekinine olmuştur.

Tarihi gözlerimizin önüne getirecek olursak, Dünyanın bu kısmı daimi bir oynaklık içinde olduğunu görürüz. Allahın bile bu kısma bir ayrı tercihi vardır. Hatta sevgisi olsa gerektir. Çünkü bütün peygamberler bile orta doğudan gelmedir.

Akdenizin muhitine güzel bir iklim yapması da buraya ayrı bir önem vermiştir. Ve netice itibarile insanların bu muntıkaya toplanmasına yol açmıştır.

Antep ise bir yol kavşağında bulunduğu içindirki tarihin her devrinde ve tarihten evvelki çağlarda daimi önemli bir yer olmuştur. İşte bu tevacümün ve toplanmanın sonunda da insanlar arasında bu gün olduğu gibi o zamanda bir hayat mücadelesi ve ekmek kavgaları

başlamıştır. Hatta dikkat edecek olursak dünya harplerinin bir çoğuda bu mın-tıkada gözümüne çarpar.

Dünyanın en harpçi milletleri buraya ya hükmetmiş veya buraya yerleşmiş çalışmışlardır. Mısırlılar, Geldaniler, Asuriler, Romalılar, Bizanslılar, Araplar, Türkler, Ermeniler, Kürtler, Yunanlılar hep ya burada, ya havalisinde at oynatmışlardır. Meşhur haclı seferleri 6 dalğa halinde bizzat şehrimizden geçmişlerdir. Telbaşar kalesinde Selâhid-

dini Eyyubî ile harp etmişlerdir.

Makdonya'dan kalkarak Filipin oğlu İskender mağlap ettiği Darayı ta-kip için şehrimize gelmiştir.

Bunlardan başka bu şehir tam 19 defa Mısırlıların eline geçmiştir. Hatta diyebilirim ki, bir yılda iki defa el değiştirdiği olmuştur.. Fırsat buldukça bu konuya gelecek sayılarımızda temas edeceğiz. Hoşça kalınız sayın okurlarım..

M. Oğuz Göğüş

Gaziantep'in Tarih Durumu :

Antep ve Antep Kalesi

(6 ncı sayıdan devam)

Papazlara memnu olduğu halde evlenmeyi çok arzu etmiş. Bunun üzerine İngiliz olmuş. Menfaatları için dinlerini bile değiştiren bu insanların insaniyete ne kadar hizmet edecekleri cayi düşündürmektedir.

Amerikalı misyonerlerin daimi çalışmaları burada iyi bir mektepçilik vücuda getirmiştir. Mektep hususunda Amerikalılar buradaki ara sıra ellerinden geldiği kadar kolaylık göstermekten çekinmemişlerdir. Buradaki kollejde 55 şii yatılı 35 şii gündüzlü olmak üzere 80 talebe vardır. Fakat bunların çoğunu Ermeniler teşkil etmektedirler.

Antepteki en büyük sıkıntımız alçı tedarik etmekte oldu. Dört bir tarafa haber göndermemize rağmen hiçbir yerde alçı bulmak kabil olmadı. Nihayet şehirde neden sonra bir miktar yanmamış alçı bulabildik. Bunu Fırat taraflarından Birecik'in alt kısımlarından dört günlük bir yoldan kırıp getirmişlerdi.

Bunun üzerine bir adamla mukavele yaptık. Baba tayriben onbir (setner) yani takriben 500 okka kadar yanmamış alçı temin edecek ve bana Adıyamanda kaymakamın yanına getirecek-

ti. Adıyamandan öteye kimse bu işi üzerine almak istemiyordu. Çünkü daha ötelerde asayiş pek yerinde değildi. Sonra burada katırda bulmak bir dertti. Çok şükür biz burada Sivaslı iki Ermeni kârtırcı bulabildik. Bunlar bizi bütün seyahatımız esnasında bunlardan, çok memnun kaldık.

Antep'in şimalinde doğru posta ve telgraf hatları olmadığından Hüseyin adında bir kürt kiraladık. Bu bize nerede olursak olalım her hafta Antep'ten muntazam haber getiriyor. Ve bizim he-yete mensup olanları icabederse oraya götürüyordu. Bu adam dahi vazifesini hakkile yaptı. Mayısın 26 ncı günü Rum kaleden Maraşa geçtik.

Antep şehrinin boyunca (Alaband) suyuki daha aşağılarda onu sacur tesmiye ederler. Çok iyi köprülere malikti. (1) Bu suyu geçtikten sonra takriben bir kilometre kadar ağaçsız bir düzlükte ilerledik. Burada kumlu balçık parçaları bulunuyordu. Antebin inşaatına ait bütün malzemesi buradan alınıyor.

Daha batıya doğru hep bu hal devam ediyor. Bizim içinden geçtiğimiz bütün köylerin evleri bu yumuşak ve

yontulması kolay taştan yapılmıştır. Bu balçıklı üraziden sonra bir tepeliğe geldik. Bütün araziyi üzüm kütükleri kaplamıştı. Burada sular gitgide arazinin alçalmakta olduğu güney tarafına doğru akıyor ve insanın gözlerini namütenahi bir ufka doğru çekiyorlardı.

(Küçük Asya ve şimali Suriyede seyahat) adlı eserde Antebe ait bu izahattan sonra kitabın 339 ncu sahifesinde şu malûmatada rastlamaktayız.

Antep, Kiepert haritasına göre ve Kiepert'e göre (Doliche) den başka bir yer değildir. Bununla beraber eski zamanlara ait bakiyelere malik değildir. (2) Amerikan kollejinde muhtelif yerlerden getirilmiş bir çok sculpture vardır ki bunların içinde Palmir-Tüdmürden gelmiş bir büst bahs değer. Bu büst kireç taşından yakılmış olup bir mezar kabartmasını göstermektedir. Diğer bir kabartma da Nizipte bulunmuştur. Bunun solunda bir kaide üzerinde duran Umphalos şeklinde bir eşya bulunmuş olup bu bir takım hatlarla çizilmiş ve ortasından sıkılmıştır. (3)

Bu eser Milattan sonra tahminen ikinci asra ait olup üzerinde okunamıyacak derecede bozulmuş Yunanca bir kitaba vardır. Dülük köyündeki kayalık mezarların hangi tarihi mahalle aid oldukları meçhuldür. Bu köy Antepten şimala doğru bir saat uzaklıkta olup (Tel dülük) ün kuzey cephesinden ve doğuya doğru bir kaya girintisi içindedir.

Bu kayalık ârazinin eteğinde tarihi bir taş ocağı olup bu taş ocağının içinde yamaçtan içeriye doğru bir çok mezarlar bulunmaktadır. Bunlar kısmen kayalık duvara kazılmış basit Nichelerden (Bir şey koymak için duvarda yapılan mihrap şeklindeki oyuk mahal) ve cesedi alabilecek derinlikte oyuklardan müteşekkil ve kısmende kayanın içine doğru işlenmiş odalardan ibarettir. Bu odaların temeli hemen haç şeklindedir. Duvarlara mezar Niche'leri ve bazan da mezbahaları ve ufak heykelleri ihtiva

edecek küçük Niche'ler kazılmıştır. Âmu-di cephesi olan bu kovukların ölerinde birer küçük methal bulunur. Bu gün içinde demircilik yapılan bir odada dört mezar Niche'i bulunmaktadır. Bu oda eskiden belkide tam bir kubbe şeklinde bulunuyordu Diğer bir mezar odasında da bugün kırılmış vaziyette bulunan iki kaide ile bu kaidelerin üzerindeki "architra" ve (saçak tabanı) kayaya oyulmuştur. Bu sütunların başlıkları dar palmiye yapıları ve zikzak çizgilerle süslüdür. Burada ayrıca kitaba ve heykellere rast gelmedik. Matteessüf düz Antep ovasına hakim Tel Dülüküo kayalık zirvesine çıkamadım. Bu zirvede Mülüman dedesine aid bir inziva mahalli olduğu muhakkaktır. Jupiter Dolichenus'un halefine aid olan bu inziva ta uzaklardan gözükiyordu. Keipert Cermancia'yı Doliche'nin kuzeyinde takriben (Altıntaş) kalesinde zannederdi.

Bir Türk köylüsü Jupiter Dolichenus'a aid kalker taşından yapılmış bir stel bulmuşturki Asyada çıkan bu dine ilk ve çok mühim vesikalardan birini teşkil etmektedir. Bu dinin merkezi Doliche'ye idi.

-Devamı var-

(1) Alaband suyu: Alleben suyu olsa gerektir.

Dergimizin Notu:

(2) Yazar burada aldanıyor desek haksızlık etmemiş oluruz. Çünkü yazar kitabını yazdığı çağlarda cidden Antebe ait eski zaman artığına tesadüf edilmemekteydi. Halbuki son zamanlarda yapılan hafriyatlarda, alattiki, Antep ilk insanların yaşadığı yer yedi. Tufandan sonrada evvelde vardı. Bu hakikatları dergimize aldığımız yazıları takibeden okuyucularımız çok güzel anlamış olacaktırlar.

(3) Eski Mısırlılarda bir sok mezhebi vardı. Buna Avrupalılar Culte Phalque derler. Fallos Latince (Suk) demektir. Mısırdaki bazı âbideler üzerinde tabiatın istihsal kuvvetini ve temsil maksadile bazı âbideler üzerinde görülür. Bu mezhep eski Yunan ve Romalılarda da vardır. (Rızanur tarihi cilt 8 S. 148)

Şer'i Mahkeme Sicilinden Notlar

(Şeri Mahkeme Sicillerinin aynisini ve şimdiki dilimize göre tercümeleriyle okurlarımıza sunmaya başlıyoruz)

Birinci celse:

1- Defter 1 Sahife 1 den

"Veçhi (1) tahriri (2) sicil (3) budurki şehir subaşısı (4) olan Ali subaşı canibinden (5) Asâs başı (6) Elhaç (7) Muhammet meclisi şer'a (8) gelüp bilasinca (9) nefsi (10) Antaptan Ali bini (11) Muhammet nam (12) kimesne (13) ile Huri binti (14) Ali nam avratı (15) ihzar ettikte (16) Mezbur Elkaç Muhammet tahriri (17) meram (18) kılup dediki Alinin evvelde mezbure (19) Huri ile mabeynlerinde alakaları (20) olup birbirine varır gelurler imiş ve muzkure (21) Huriye zina dahi etmiş deyucek (22) mezkur Aliden suâl olundukta ikrar (23) ve itiraf edüp dediki mezbure Huriye ile evvelce aşına idim. (24) varır gelir idim ve hem genduye zina dahi ettim deyu mecalisi (25) arbâda (26) ikrar (27) ettüğü sebepten makar (28) mezburki (29) ikrarı mezbur (30) Hacı Muhammet talabı (31) tesbit (32) sicil (33) olundu Fi (34) yevm (35) şehri (36) Muharremilharam (37) sine 938

Şuhudülhal (38)

Mevlana Mahmut ibin (39) Şılı Mustafa ve Ahmet bini Ali ve Sıdika binti (40) Yusuf ve Harir bini Bayezid (41) ve bendulu Muhammed bini Hıdır ve geyrihüm (42)

1- Yüz 2- yazılış 3- kayıt 4- Polis veya jandarma görevlisi 2- tarafından 6- beki başı 7- hacı 8- gelerek 9 içinden 10- oğlu 11- ad 12- kimse 13- Huriye adındaki kadın 14- kızı 15- kadını 16- hazır -getirdikte- 17- söyleyüp 18- arzu -istek- 19- bu kadın 20- ilgilileri 21- adı geçen 22- deyinca 23- söyledi 24- tanıştırdım 25- heyet-meclis 26- dört bir -etraf- 27- söyledi 28- söyleyen 29- adı geçen 30- itiraf eden 31- isteği 32- kayıt 33- yazmak 34- içinde 35- gün 36- Ay 37- Arap aylarından birinin adı 38- hazır olan tanıklar.

İkinci celse:

Cilt 1 Sahife 2 den

2- "Veçhi tahriri sicil budurki nefsi Antepten Huriye binti Ali nam hatun kişi meclisi şeriâta gelüp zevci (1) olan Muhammet bini (2) İzzet mihderinde (3) ikrar ve itiraf edüp Ali bini nam (4) kimesne benüm ırzıma halel 5- getürdü bakı kalan mihrinden (6) ve nafakayı sairesinden genduye muteâlluk (7) olan esbabından yorgan döşek ve gayri ne varsa geçüp feragat (8) edip ve kucağında olan sağirece (9) kızcağızı dahi madamki genduye bir âher koca (10) var kızcağızda kendu yanında besleyüp benden nafakasını talap (11) etsun genduya talak (12) veririm dedikte mezbur Huri dahi baki kalan (13) mihrimden ve nafakayı üyatımdan (14) ve sair (15) genduye âit ve müteâllık olan kocamdan talabı geçüp ferağat edüp ve zikrolan sağirece kızcağızı dahi meccanen (16) nafaka kesüp kabul ettüm beslemeğe razıye (17) olup min baad mihrim hususunda gayri had (18) Muhammede devam ve talabım yoktur. Zevcim davadan müstagni (19) ibra (20) ettim deyüp ve katımda olan sağirece kızcağızı dahi gendü malimden besleyüp dedikte mezbur Muhammet talak verdüğü sebepten bittalap tesbiti sicil olundu tahriren gurre fi sine 938..

Şuhudülhal

Mevlana Hayrettin Halife bini Ali ve İbrahim bini Bayezit

1- Kocası 2- Oğlu 3- Huzurunda 4- ad 5- noksanlık 6- Mihir: İslâm dininde, bir erkek bir kadın veya kızla evlenirken nikâh kıyıldığı sırada erkeğin yüklediği veya kabul ettiği bir miktar paradır. İslâm dinitnde kadın aciz bir kimse demektir. Erkeğinden boşanınca aç ve sefil kalmaması için onun geçimine yarayacak paradır. Buda iki türlüdür Mih-

ri müeccelki -Evel-âcele- erkek kadını boşar boşamaz derhal verir. Mihri müehhar yani sonradaa verilirki erkek kadını katı olarak boşadıktan sonra verilen para miktarı. 7- ait - ilgilendiren 8- geçüp 9- küçük 10- diğer 11- istemek 12- Nikâh 13- Arta 14- Üstün 15- daha başka 16- bedava 17- rıza göstermek 18- hakkım olmayan 19- İlgisiz 20- Temizlemek

3- Defter 1 Sahife 1 den:

"Vechi Tahriri sicil budurki Yusuf Hacilo cemaâtından Muhammet bini nam kimesne nefsi Ayıntap'tan Ömer şah bini Cemali Meclisi şer'a ihzar edüp dediki mezbur Ömer Şah bunden evvel karındaşları ile berveçhi (4) iştirak (5) dört yüz akçelik tap (6) bi (7) attım meblağı mezburî (8) talap ederim deyucek mezbur Ömer Şahdan suâl olundukta mezbur Muhammeden karındaşlarım Tap satun aldı Taba benim iştirakim yektur dedikte müddei mezburdan beyburdan beyyine talap olundukta ikamet (10) beyyineden aciz (11) olup mezbur müddei âleyh gaybullah ettiğinden mafilvaki (12) bittalap (13) tesbit sicil olundu tahirren (14) Fi (15) Gurre Saferül mutaar (16)

Şuhudülhal

Sibdelu Muhammet bini Hıdır

ve Mahmut bini Muhammet ve Ali bini Abdullah

1- Cuma günü 2- Ay 3- Arapay-larından biri 4- Peşin 5- Birleşme -rtaklık 6- Evlerin tavanına düzülen tahta 7- Sattım 8- O adam 9- İddia eden 10- İspat edemiyen 11- Cevapsız 12- Olmayan şey 13- İsteği üzerine 14- Yazılı 15- İçinde 16- Arap aylarından birisi temiz -ay demek-

4- Defter 1 Sahife 1 den:

"Vechi tahriri huruf (1) budurki karyeyi Samdan Mahmut bini Muhammet Ömer bini Alo nam kimesne'î meclisi şer'a ihzar edüp dediki sende karz (2) Hasandan bir filörü (3) altun altunum vardır talap ederim deyucek mezbur Arap inkâr edüp müddei mezburdan kelama muvafık (4) beyyine talap olundukta mezbur Mahmut beyyineden aciz olduğu tesbiti sicil olundu Gurretül MuherremilharaV Sine 938

Şuhudülhal

Mevlana Harettin bini Muhammet bini Hıdır

1- Harfin cemi harfler 2- Ödünc 3- Altun Reşat altunu karşılığı 4-

Ş İ R K Ö Ş E S İ :

Ş E H R İ M E

Yazan: M. Kemal Göğüş

Her köşesinde burcu, burcu kokan güllerin
Kavaklık, Alleben tarihi mesire yerin
Şehit Şahin, Karayılan hep senin eserin
Güney doğu ülkemin çiçeği Antebim

× ×

Görmeye değer senin taşın toprağın
Bize gelir kaynağıdır, fıstık ağaçların

Tarihi eserlerle dolu köşe bucağın
Doğunun biricik bebeği Antep'im

× ×

Senin kimse dokunamaz asla şanına
Layık oldun sen bihakkın Gazi ünvanına
Altun kalemle yazıldın tarih sayfalarına
Bütün cihanın tek Gazisi Antep'im

DERGİMİZ :

Oğuzeli ilkokul öğretmenlerinden Faik Nas arkadaşımızın içi tarihi kahramanlıklarla dolu bir Türk çocuğunun seve seve okuması icabeden ecdatlarının destanlarını dile getiren eserini dergi-

mize aktarmaya başlamıştır. Bu vesile ile bu sayımızda ön sözünü dercediyoruz. Bu arkadaşımızın yazısına dergimizin her sayısından üç veya dört sahifesini ayırmış bulunmaktayız:

Ö N S Ö Z

(Bu Toprağın Fedalleri)

Elinize almış olduğunuz bu kısacık eserle şahsi bir kıvanç kaynağını temin etmek maksadı asla güdülmemiştir. Bu eser her türlü su-i zandan uzak olarak kaleme alınmış olup, bundan cesaret alarak, ileride, Türk çocuklarına ve gençliğine daha faydalı olabilmek amacı güdülmüştür.

Yabancı idolojilere hizmet eden çeşitli misyoner, her türlü araç ve gereçlerden istifade ederek, temiz körpe genç, dimağları, öz benliklerinden ayırmaya, başka şeylerle meşgul etmeye ve milli hislerimizi köretmeye çabaladıkları bir hakikattir. Diğer taraftan, bu türlü âfetlerden çocuklarımızı koruyan veya tedbirlerler mahiyetinde onları uyarırlar ve bunu temin eden araçlar azalmaktadır.

İşte bu eserle kısmende olsa bu boşluğu doldurmak gayesi ile kaleme sarıldım.

Yurdumuzun hangi taşını kaldırırsanız oradan manevi bir ses duyar, ürperirsiniz. Bu hissi, vatan şairi ve kıymetli mütefekkir Mehmet Akif daha iyi terennüm etmiştir.

"Arkadaş !

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme,
tanı !

Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı!"

Evet bu sese kulak kabartmak mecburiyetindeyiz. Çünkü diğer bir şairimiz vatanın tarihin yaparken şöyle diyor :

"Bir toprak, eğer uğrunda ölen varsa vatandır"

Bu kutsi imanı taşıyamayanlar, elbette başka emellere hizmet ediyorlar demektir. Türk'ün parolası da budur. Onun için, bu topraklar ve bizler uğruna şehitlik rütbesini giymiş nice ismi bilinmeyen bütün şehit ve gazilerimizin hatıralarına hürmet etmek onları mânen kalbimizde yaşatmaktır. Bu vesile ile yurdumuzun bir çok yerlerinde olduğu gibi doğu illerimizde de Ruslara karşı senelerce yapılan savaşları ve çeşitli kahramanlık menkıbelerini bu kitapta bulacağınız.

Kafkaslı Şeyhşamiller Erzurumlu nine hatunlar gibi isimsiz kahramanlarında kendilerini bu topraklara adanmalarına karşılık olarak kitabın ismini de onlara lââyık bir şekilde "bu toprağın fedailerini" diye koyduk.

Fedailerde son, Türk-Rus harbinde, Doğu Anadolu'daki halkımızın yurt müdafasında ve Rus ordu birliklerinin, yerli ermenilerin klavuzluğu altındaki ileri hâkâatlarının durdurulmasında büyük rolleri olmuştur.

Bu maksatla, buralarda kahramanca, cephe kurarak, senelerce yurdumuzu kahpece çiğnemek isteyen büyük düşmanımız Rusların, çok üstün savaş gücüne sahip olmalarına rağmen, iman dolu göğüslerini gererek karşı koymuşlar, gün olmuş tek başlarına birer bölük düşmanı esir etmişlerdir.

Necip milletimizin âsaletinden ve damarlarındaki kanın ülviyetinden her zaman beklenen ve günü geldiğinde bütün cihana sesini duyurmasında bilerek, Ege'de efeler, Antep'te çeteler, Erzurum'da dadaşlar ve bunların yanında Bitlis-Muş hattını koruyan isimsiz kahramanlar haykırıyorlardı.

Ayrı ayrı abideleşen ve gurur kaynağımız olan bu hasletlerimizin yanında, adsız kahramanlarımızın da gizli kalmış harikulâde hareketlerini ve asilâne davranışlarını çok kıymetli, yarının kahramanları genç çocuklarımıza ve kardeşlerimize duyurabilirsem kendimi bah-tiyar addedeceğim.

Bir milletin manevi cephesinin idamesi ancak mazisinin temizliği ve o-devirlerin destanlaştırıldığı, kahraman

şahsiyetlerinin menkıbelerini kendine mal etmekle ve onlardan fazilet dersi almakla olur.

İstikbale, bu temellere dayanarak varılabilir. Bu haller, milli şahlığımızın devamı için de çok faydalı ve lüzumludur.

Hassasiyetle hazırlanmış olan bu eserin, milli hislerle mücehhez genç di-mağlı, âziz milletimin kahraman evlatlarına faydalı olmasını Allahahtan diler, kahraman ve büyük milletime esenlikler dileği ile esas konuya başlıyorum.

Oğuzeli
Merkez İlkokulu Öğretmeni
Faik Nas

İslâhiyenin İkizkuyu köyünde bulunmuş
Eti devrine ait bir mozaik

Gaziantep ve Civarındaki Önemli Arkeolojik Yerler

(Şehrimiz Müze Müdürü tarafından hazırlanarak bir sureti Maarif Vekiline verilmiştir.)

Nizip bölgesinde Karkamış ve Belkis, Karkamış 1912 de İngilizler tarafından kazılmaya başlanmış.

Neolitik (Cıvalı taş devri) tabakalardan başlayarak Etiler ve Asurlar zamanına kadar devam etmiştir. Boğazköydeki Büyük Eti imparatorluğu yıkıldıktan sonra Torosların güney doğusunda bulunan küçük Eti devletlerinin merkezi olarak takriben M. Ö. 700 yıllarına kadar devam etmiş.

Burası Büyük Eti Devleti zamanında da önemli bir bölge idi. Bu bölgenin diğer eyaletleri vasal krallar tarafından idare edildiği halde Karkamış, hükümdar ailesinden bir prensle idare edilirdi. Bilhassa strateji bakımından önem veriliyordu.

Buradan çıkan eski eserlerin bir kısmı Britiş Muzeum'a kaçırılmış ise de büyük bir kısmı Ankara Eti Müzesinde bulunmaktadır.

Hudutta olduğu için mayınlı bölgedir içerisine girilemez. Görünürde eser olmamakla beraber muâzzam bir iskan yeri olduğu her bakımdan, bilhassa mimarı kalıntılardan anlaşılmaktadır. Mevcut bu kalıntılar bile burasının turistik bir yer olduğuna kâfi sebep teşkil eder.

Belkis: Hiç kazı yapılmamış ve neşredilmemiştir. Fakat çıkan eserler geniş bir Roma kültürüne işaret etmekte ve daha eskilere gittiği çıkan eserlerden anlaşılmaktadır. Müzemizde çok örnekleri vardır.

Nizip-Turlu: Nizip bölgesinde Turluda son zamanlarda kazımı ve Telhalar kültürü hakkında önemli sonuçlar vermiştir.

Dülük: Paleolitik devri açık atöl-

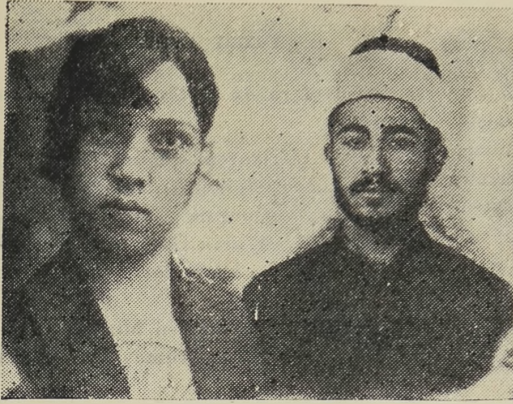
yesi mevcuttur. Çıkan eserler Bakır ve Eti çağlarını işaret etmektedir. Roma ve Bizans devrine ait kaya mezarları zengin bir çağı gösterir. Yer yer mozayik alanlarına raslanır. Buranın en önemli hususiyetlerinden birisi de Jupiter kültürünü buradan bütün dünyaya yayılmış olması, şark kültür ve sanat ânesini muhafaza etmesidir. Jupiter kültürü, eski Teşüp kültürüne dayanan bir kültürdür. M. Ö. 600 yılda buradan Avrupa ve Germen ülkelerine tanrılarını beraber götürmüşlerdir. Onların yiğitlikleri ve zaferleri tanrılarının askerler arasında yayılmasına sebep olmuş Jupiter adına abideler dikilmiştir.

Keferdiz: (Neşriyatta Sakçağözü) Keferdizde bulunan Caba Hüyükte yapılan kazılar önemli sonuçlar vermiştir. Kalkolitik devirden Selçuklara kadar birçok tabakalar ihtiva etmektedir. Şark ve Orta Anadolu kültürü burada kucaklaşır. Telhalaf kültürünün yayılış sınırlarını gösterir. Ayrıca son Etilere ait birde saray bulunmuştur.

Zincirli: (Eski adı Samal) bir eti medeniyeti alanı. Şimdiye kadar yapılan kazılarda M. Ö. 2000 yıllarına kadar gidilmektedir. Yesemek burası açık bir heykeltraş atelyesidir. Zincirli İstila felâketine uğrayınca tarla haline getirilmiş, kabartmalar yarım kalmıştır. Yesemek, yol yapıldıktan sonra bilhassa görmeğe değer yerlerden birisi olacaktır.

Tilmen Hüyük: Üç yıldanberi İstanbul Üniversitesi Arkeoloji Profesörlerinden Bahadır Alkım'ın başkanlığında kazı yapılmaktadır. M. Ö. 2000 yıllarına kadar inilmiştir. Hatay bölgesindeki Asena kültürü ile münasebet kurulmuştur.

Ali Diler Kardeşi Hanifi ve Kızı

1305 (1889) yılında Gaziantep'in İmam bölüğü (Ulucanlar) mahallesinde Ahmet Çelebi camisi yanındaki üç odalı şirin bir evde soğuk bir kış günü, Emine Emmun adlı bir kadın üçüncü çoğunu dünyaya getirdi.

Babası iplikçi Hacı Muhammet adını Hanifi koydu. Bu çocuk okul çağına kadar muhitin icap ettirdiği şekilde yetişti.

Beş yaşında ninesi Kerime hocadan " Elif ve Âme " cüzlerini okuyarak ikmâl etmiş ve Ahmet Çelebi medresesine verilmiştir. 1908 yılına kadar burada tahsil edip, bu tarihte Rüştü Hoca ile olan âbbablığı neticesi Rüştü Hocanın bulunduğu Nakip Medresesine devama başladı. 1913 yılında Gaziantep Darülmüâlliminden mezûn oluncuya kadar muhitin dar çerçevesini kırarak kültürünü artırma çarelerini aramış ve o zamanın en ileri gazetelerinden olan Sebilürreşat Tasviri efkâr gibi yayınlara abone olmuş ve Celâl Nuri ile Şemseddin Günaltayın eserlerinin mühim bir kısmını okumuştur,

Arapça ve Farsçayı öğrendikten sonrada bu dildeki ilerici eserleri okumuştur.

GAZİANTEP FİKİR TARİHİNDEN

Yazan: Uğurool Barlas

Doğu dillerinden okuduğu eserler karşısında tatmin olmıyan Muhammet Hanifi bazı Ermeni arkadaşlarından da İngilizce öğrenmiye başladı. Okuldan mezun olduktan sonra evlendi ve Tılfar (Kocatepe) köyüne öğretmen oldu. Bu arada okulda kendisine gösterilen Fransızcası ilerletti.

Seferberlikte yedek subay olarak önce Halıcı oğlunda sonrada Tekirdağında vazife gördü. Bu sırada (Antep) hakkında bir kitap yazmayada başladı. Tekirdağında görevde bulunurken [Muradlı çayında gusul ederken 28 (Yirmi sekiz) yaşında 1333 yılının Ağustos ayının son günlerinde boğulup öldü

Hanifi efendi öldüğü zaman geride bir kızı ve bir karısı vardı. Kızı Nazife amcası Hacı Ali Dilerin yanında yetişti. Fakat, Mardin şehrinde nakış hocası olarak bulunurken, oda Enfarktüsden öldü.

Hanifi efendinin kardeşleri hâlen İstanbulda oturan Hacı Ali Diler Hacı-Mustafa Akyürektir.

Buraya kadar olan kısaca hayatından bahsettiğim Hanifi Hocanın fikir tarihindeki yerini ikinci bir yazımla belirticeğim.

Gaziantep ve Cezair

Yazan: Uğuro̅l Barlas

Folklor alışmaları sırasında ayrı, ayrı zamanlarda Gaziantep'le Cezairin ilgisi dikkatimi çekti. Ve şehrimizle Cezair arasında geçen hadiseleri aramaya koyuldum. Fakat kat'i bir sonuç çıkaramadım.

Aşağıda Gaziantep ve Gaziantep'le ilgili konularda Cezairin adı geçen hususlarını yazmaktayım. İlerde daha kat'i neticeler ve bunlardanda hükümler çıka-

racak olanlara n metenyel olur kanaatindeyim.

1- Gaziantep düğünlerinde Cezair türküleri sylenirki, iki kıtasını örnek olarak veriyorum. Tamamını yakında neşredilecek olan Gaziantep Türküleri ve türkülerin hikyeleri, adlı eserde bulabilirsiniz.

Gemi gelir Cezairden Mısırdan
Yelkenleri vardır kumaş ile hasırdan

zerinde Cezair yeleği bulunan (?) eski bir Gaziantep'li

Kadir mevlam kurtar beni yeşirden

Cezairin koyunulan kuzusu
Yüreğime düştü yarın sızısı
Otlamıyor koyun kuzusu

Vesaire

2- Gaziantep milli kıyafetlerinden olan ve son zamanlarda biraz değiştirilerek bürümlü yelek denilen yeleğin asıl adı "Cezair yeleği" dir. Eskiden düğünlerde, seymenler tarafından giyilirdi.

? İşaretlinin sırtındaki Cezair yeleğidir. Bu kıyafette diğer Antep kıyafetleri gibi değişikliğe uğrayıp bugünkü hale gelmiştir. Yani bu gün "Milli kıyafet olarak" Folklor ekibinin giydiği Antep kıyafeti değildir. Uydurmadır.

3- Ali Rıza Yalkının Gaziantep düğün bayrağı olarak resmini verdiği bayrakta:

"Türk bayrağı ve ay yıldız" isim-

leri kitapta bahsi geçen Cezairin Barbaros bayrağı bir, iki farkla aynıdır. Teknik zaruretten dolayı kışkıklarını koyamamaktayım.

4- Gaziantep'ten Cezaire sarı sahtiyan, gittiğini bir eserde okumuştum.

5- 1961 yılı yazında İstanbul'a gezmiye gelen Fransız Cezair Seyyahına mensup Jean Zimmerman'ı İsmet Direkçi'nin nişanına götürmüştüm. Nişanda bir ara biz "çağırıp" zılgıt çalıyorduk ki Jean "Algerien, Algerien" diye çağırmaya başladı. Kendisine niçin Cezair diye çağırıyorsun diye sorduğumda Cezairin güney kısımlarında da düğünlerde sizin gibi yaparlar. Gezdiğim diğer Arap memleketlerinde buna rastlamadım, dedi.

İşte size Cezair ile Gaziantep'in ilintisine ait bir kaç kısa not: Hükmü okuyucu versin.

Gaziantep Köylerini Tanıtıyoruz :

KARAÇOMAK (1955 de Küçükmasere köyünden ayrıldı.)

Yüz ölçümü: 4 kilometre kare, köyün uzaklığı 20 kilometredir. Yakın köyler: Körkün, Sazgın, Hengirmen, Kerel, Ulumasere, Arlık. Karaçomak evliyasına izafeten Karaçomak denilmiştir.

Tarihi eski olan köyün 35 hanesi, 125 i kadın 150 si erkek olarak 275 kişi nüfusu vardır. Okur, yazar 20 kişi. ilkokulu ve camisi yoktur.

Köyde bulunan arazi dönüm olarak: Tarla 1440, Ekili 1000, Nadas 440, Bağ 650 (250000 tiyek) Zeytinlik 40, Kayaalık çorak 1000 (Çiftlik sahibinin adı Hüseyin Dai v.s.) Buğday 6000, Arpa 100, Ak darı 100, Mercimek 100, Çulban 50, Burçak 50, İncir 30 (3000 ağaç) tır. Zeytin 40 dekar 10000 ağaç, İşletme bölümü 10 donümdür.

Köyde bulunan ağaç sayısı adet olarak: Kayısı 50, Badem 500, Nar 4 tür.

Sığır ve İnek 20, Buğa 15, Koyun 150, Kıl keçi 100, Bal kovani eski 50, Kısarak 6, Beygir 4, Kandır 2, Eşek 20, Öküz 30, Manda 1, Deve 1 adet olarak tesbit edilmiştir.

50 Karasaban, 12 döven (cercer) bulunan köyde beher tavuktan alınan yumurta 100 adettir.

Köyün sattıkları gıda maddeleri arasında kuru üzüm, pekmez, zeytin, fıstık, incir bulunmaktadır.

Ayrıca köyde bir traktör ve birde içme suyu kuyusu vardır.

Karaçomak bağlı bulunduğu Küçük masereden 1955 de ayrılmıştır.

Eskiden iki ayıp vardı: Puştluk ve hırsızlık.. Şimde ise: Fukaralık

Hoca Mehmet Münip Efendinin Gaziantep'teki Evi

Yazan: C. Cahit GÜZELBEY

Şer'i mahkeme sicillerindeki araştırmalarımız sırasında 18 nci asırda yetişen Osmanlı âlimlerinin en ünlülerindedir. Hal tercümesini yazarlar tarafından belirtilen Hoca Münip efendi ile ilgili bir vesikaya rastladım 145. cildin (241) nci sahifesinde kayıtlı bulunan bu belgeye göre Aydın'da oturan bilginimiz Gaziantep'teki evinin satış bedelini erkek ve kız torunlarına bağışlamaktadır. Belgenin bu günkü dile özeti şudur:

"Aşağıdaki işin yerinde yazılı kaydı için gönderilen talimat gereğince mahkeme kâtiplerinden Hasan Necip Efendi Güzelhisar şehrinde köprülü mahallesinde oturur eski Anadolu kadîâskerlerinden Mehmet Münip efendi hazretlerinin evine varıldı. Bu yazının altında adları bulunan kimselerin huzurile toplanıldı. Mehmet Münip efendi hazretlerinin torunu Hafız Mehmet Şakir Mulla hazır olduğu halde okunan talimatta "Memleketim olan Antep'in Tövbe maballesinde Arıcı oğlu Memo Gök oğlu Memo Hafız Mahmud efendi evleri ve genel yol ile çevrili alt ve üst katlı bir çok odaları bulunan evimi bin kuruşa Hafız Mehmet Şakir efendiye sattım. Yarısı olan beş yüz kuruşu kendisine bağışladım. Kalan satış bedeli beş yüz kuruştan iki yüz elli kuruşunu kız torunum Fadullah kızı Zelihaya, iki yüz elli kuruşunuda diğer kız torunum Mehmet Reşit efendi kızı Emine Şerife hanımlara bağışladım." Buna dair gerekli kanuni muâmele yapılmıştır.

Belge 25 Şaban 1233 tarihini taşımaktadır.

× ×

Şu vesika görünüşte basit birşev bağışlamasından ibaret. Ancak Hoca Münip efendi gibi yaşadığı devrin en büyük

âlimlerinden biri hakkında bilgi vermesi bakımından ilgisiz katamadım. Bugün biz alimimizin Tövbe maballesinden olduğunu öğrenmiş oluyoruz. Bu mahalle bu gün Dügmeçi mahallesi içinde bulunmaktadır. Bu belge ile evin yerini tesbit etmekte belki mümkün olacaktır.

Gökoğlu soyadını taşıyan bir ailenin varlığını bundan bir kaç yıl önce bir mahkeme münasebetile öğrenmiştim. Bu aile bulunursa evde bulunur.

Bundan başka Münip Hocanın Mehmet Şakir adında bir erkek torunu ile Zeliha ve Şerife Emine adlarında iki kız torunu olduğunu öhreniyoruz. Ancak bu torunların kız veya erkek çocuklarından geldiğini bilmediğimiz için adı geçenlerden Fadullah ve Mehmet Reşidin oğlumu? damadımı? olduğunu kestiremiyoruz. Şu varki mirastaki hisselerden Hafız Mehmet efendinin erkek evladdan geldiğini Zeliha ile Şerife Eminenin de kız evladının, çocukları, Fadıl ve Mehmet Reşidin de damadları olduklarını anlamaktayız.

Gerçi yapılan muâmele hibe isede Münip Efendi gibi âlim ve (Mütevverrin) diye adlandırılan dindar bir adamın şeriat hükümlerine aykırı bir bağışta bulunmasında düşünülemez.

× ×

Sayın Ömer Asım Aksoy halk evi konuşmalarında (99) Sayfa ve bundan naklen Hikmet Turhan Dağlı oğlu Gaziantep meşahirinde Sayfa (136) Harırcı oğlunun:

'İşte bayram zade Rifat bendesi"

"Kim Münip Fadıla oldur Hafid"

"Hanedandır ehli irfandır o zat"

"Lutfa şayan olduğu gayet bedid"

Mısırına dayanarak Münibin

Bayram oğlu ailesine mensup olduğunu ileri sürmektedirler.

Bayram zade Mustafa Rifat efendinin torunu olması Münip efendinin bu aileden olduğunun kesin bir delili olamaz.

Mustafa Rifat efendinin Münibin kız çocuğundan gelmeside mümkündür.

Dergimizin Notu:

Yapmakta olduğum ailelerin seçmeleri arasında yukarıda konusu geçen

bayram ailesine ait seçerede bizde, mevcuttur.

O seçereye göre de Mehmet Münip efendi bu aileye akraba değildir. Hatta Dr. Talat, Av. Abdullah ve Av. Necdet Bayram'ın mensup oldukları hakiki Bayram ailesinde mensup değildirlerdir. Şayet böyle bir şey varsa bizi ikaz etmelerini rica ederiz.

Dergi Sahibi
M. Oğuz Göğüş

Saçaklı Zade Muhammet Bin Ebubekir

Yazan: A. T. Ozan

Türk alimleri ve yazarları arasında ihate'i ilmiyesiyle meşhur bir zat olup Maraşlıdır. O zamanın âlimlerinden Mehmet Derendevi ve Hamza efendilerden Arapça ve Farsça mantık dersleri almış, sonradan Şam'a giderek (Abdülğani Nablusi) hazretlerinden hadis, tefsir, tasavvuf dersleri alarak icazat almış, Nakşibendi halifelîği ünvanında alarak Maraş'a gelmişti Muhtelif medreselerde ders verdikten sonra ani olarak Maraş'ı terk ederek Antep'e gelmiştir. Çamurcu ve Zulkadriye medreselerinde ders vermiş 30 cildi bulan eserlerini Antep'te yazmıştır. Eserleri Arapça [Farsça ve Türkçedir,

Eserlerinden bazıları Mahrukizade Cafer bey ve Ali Süavi efendi tarafından Türkçeye çevrilmiştir. Ali Süavi efendi Pariste çıkarmış olduğu gazetede Tahriri kavanin isimli eserini neşretmiştir.

Eserlerinin bir çoğu Avrupalıların klasik dedikleri eserlerdir. Meşhur eserleri Tertibil ülüm, Tahriri Gavanin) ve mantıktır Tertibil ülüm ve mantık kitapları yakın zamanlara kadar medreselerde okunmakta idi.

Saçaklızade Antep halkı tarafından çok sevilmiş ve hürmet görmüştür. Antep'te vefat etmiştir. Her ne kadar si-

cilli Osmaniyede Üsküdar'da metfun olduğu gösterilmiş isede Bursalı Mehmet Tahir Efendi Osmanlı müellifleri namı eserinde bunun bir yanlışlık eseri olduğunu yazmaktadır. Üryani Osman Efendi (1) Kasideyi Nüniyesinde Antep'te vefat ettiğini söylemektedir ve Antep'te vefat etmiştir. Akrabaları tarafından cenazesi Maraş'a götürülmek istenmiş isede talebeleri tarafından verilmiştir. Antebin kible tarafında ismi ile anılan Saçaklı kabristanında metfundur. Yakın zamanlara kadar Saçaklı tepesinde 2 metre uzunluğunda baş ve ayak uçlarında iki büyük taş bulunan mezarı halk tarafından bir ziyaretgen olarak tanınırdı. Şimdi burada Saçaklı mahallesi bulunmaktadır. Saçaklızade dünyadan bakaya irtihal etti Mısraının delaleti olan 1145 Rumi senesinde Antep'te vefat etmiştir.

(1) Üryani Osman Efendi Kilislidir. 1168 senesinde Medineyi münevverede vefat etmiş bir çok dini ve içtimai eserler yazmıştır. Hazreti Osman'ın mezarı yanına defnedilmiştir. Kasideyi nuniye şerhinin kendi el yazısıyla bazı sahifeleri İstanbul'da Nuruosmaniye kütüphanesinde bazıları Halep Osmaniyeli camii medresesi kütüphanesinde.

Sağlık Folklorunun turistik ve ilmi değeri

Yazan: Op. Dr. Rauf YILMAZER

Bir memlekete gelen turist o memleketin özelliğini teşkil eden değişik hususiyetlerini görüp öğrenmek ister. Bu hususiyetlerin bir kısmı ise memlekette yaşayan insanların örf ve adetlerine bağlı davranışlardan meydana gelmektedir.

Folkloru teşkil eden davranışların ilk yaratıcısı bilinmez. Bu o beldenin sakinlerinin hepsinin malı olmuştur. Mantıklı veya mantıksız inanışlar, oyunlar, beldeye has hikâye ve masallar muhitin folklorunun çeşitlerini teşkil ederler. Bunlardan biri görülür veya işitilirse muhakkak o beldeyi akla getirir.

Turizm cemiyetlerinin bir vazifeside folkloru ait bu özellikleri toplayıp kıymetlendirmek ve hoş a gidecek bir şekilde turistlere arzetmektedir.

Gaziantepi tanıtma ve turizm cemiyetinin milli oyunlar kolu bundan bir kaç ay önce büyük fedakârlıkla Türkiyenin belli başlı mntikalarının milli oyunlara ait folklorunu göstererek bir ziyafet çekmişti. Bu arada Gazi şehrin zengin çeşitli oyunları da alkışlanmış ve büyük takdir toplamıştı.

Ben bu yazımda {oyuna ait olan folkloru da ziyade sağlıkla ilgili folkloru temas etmek istiyorum. Hepimiz biliriz halk arasında çeşitli sağlık mevzularında da çeşitli davranışlar vardır. Bu davranışların ilk yaratıcısı bilinmez. Fakat bu mevzu ile alakalı kimse tarafından işitilir veya görülürse "bu adet memleketin falan mntikasının adetidir" denecek kadar o beldeye özeldir. Mantıklı veya mantıksız olduğunu düşünmeden bu halk adetlerini toplayıp kıymetlendirmek lazımdır.

Ben daha önce bulunduğum Ankara bölgesinde bu adetleri toplamaktıştım. Bunlardan bazıları tamamiyle

akla ve mantığa sığmayan inanışlardı. Mesela doğacak bir çocuğun kız veya oğlan olacağını anlamak için hamile kadının başına tuz ekliyorlar, kadın başına tuz ekilediğinden haberdar olmuyor. Bu işlem yapıldıktan sonra ilk defa elini burnuna götürürse oğlu, ağzına götürürse kızı olacağına inanıyorlardı. Keza bir minder altına makas, diğerine bıçak koyuyorlar. Bunlardan haberi olmayan hamile kadın odaya girince "eğer bıçaklı mindere oturursa oğlu, makaslı mindere oturursa kızı olacak demektir."

diyorlardı. Kadının karnı sivri ise oğlan doğuracak, yaygın ise kız doğuracak inancı da bunlar arasında zikredilebilir. Görülüyor ki bu halk adetleri ve inanışları kısmen tenasül azaları, kısmen de davranışlarla alakalı olarak uydurulmuş, ilim ve fen ile alakası bulunmuyun inanışlardır.

Bununla beraber tıptaki buluşların pek çoğunun esası, halkın ampirik olarak ötedenberi kullanıldığı, inandığı davranışlardan çıkarılmıştır. Eğer yarıslara peynir küfü dökmek adeti, mühimsenip tetkik edilseydi, İngiliz Fleminkten önce, bir Türk hekimi penisilini bulmuş olurdu.

Bağırsağı düğümlemiş hastayı tatar arabasında sarsaklayarak dolaştırıp iyi etmeye çalışmak, kalçası çıkan yaralıyı susuz kalmış eşeğin üzerine bindirip bağlayarak hayvanı çatlatıncaya kadar su ile doyurup, karnını şişirirken çıkığın yerine girmesini temin etmek gibi folkloru girmiş adetlerde bir nebze olsun mantiki payı vardır. Onun için gerek turistik yünden, gerekse ilmi bir hakikati bulmak yünden halk sağlığı ile alakalı folkloru önem verip bunların toplanması çok faydalı olacaktır.

Gaziantep Kültür Yuvaları:

Her sayıda bir okul taahhüt ediyoruz

AHMETÇELEBİ İLKOKULU

Okul Müdürü Ali Büyükmurat

Ahmetçelebi ilkokulu, bulunan kayıtlara göre 1911-1912 yıllarında üç sınıflı yeni sistem öğretimle çalışmaları-na başlayan Ahmetçelebi cami bitişiginde faaliyete geçmiştir. 1940 yılında okula müracaatlar çok artmış olduğundan semtin ihtiyacını karşılayamaz hale gelen okulu genişletmek daha modern Gaziyurdumza lâyık bir okul haline getirmek için o zamanın okul müdürü Hüseyin İlhan Yazgan faaliyete geçmişti. Bir kısmı hükümetten, çok kısmında halkın bağışları ile şimdiki binanın temeli 1942 yılında nisan 17 sinde atılmıştı. 1943-1944 öğretim yılında bütün inşaatı biten ilkokul, tek katlı beş dersanesi, bir salon bir öğretmen odası, bir müdür odası, bir müzesi ile iki ufak bölümden ibaret olan zemin katından müteşekkil olup zamanın en yeni okulu olarak açılmıştı. Adınada Yeni okul denilen bu binaya ilk Müdür çok emeği geçmiş olan (Emekli) öğretmen Hüseyin İlhan Yazgandır. Ondan sonra sıra ile (Emekli) öğretmen Halil Fahri Tunali, Şimdiki İstiklâl Okulu Müdürü Vehbi Dai gelmişlerdir. Vehbi Dai zamanında Şehrimize Akyol. Yavuzlar, Saçaklı, Mehlika Alevli, Münif paşa gibi okullarda yeni olarak yapılmış olduğundan resmî muhabere de bazı yanlışlıklar ve aksaklıklar olmakta idi. Haklı olarak Vehbi Dai okulun adını (yeni okul) luktan çıkararak ilk adı olan Ahmetçelebiye çevirmiştir.

Gene bu müdürün zamanında çok genişlemiş olan semtin çocukları çift öğretimle okumaya başlamışlardı. Bu izdihamı önlemek ve okulu ihtiyaca cevap verir hale getirmek için semtin ileri gelen zatlarından müteşekkil bir heyetle birlikte okul yaptırma ve cemiyetini kurmuş. 1955 yılında faaliyete geçen bu cemiyet halktan bağış toplayarak okula bir kat ilâve etmeği düşünmüştü. Vehbi Dai'den sonra Müdürlük görevini devralan Kadri Güngör (Şimdi İstanbulda) Vehbi Dai'nin yaptırdığı su anbarı ve elektrik tesisatına ilâveten Okul bahçesine iyi bir şekil vererek çiçek bahçesine kamerye tarhlar yaptırmış ve oyun bahçesinin büyük bir kısmını beton yaptırarak tozdan topraktan kurtarmıştır. Kadri Güngörden Müdürlük görevini devralan Ali Büyükmurat 1330 doğumlu olup Gaziantep'te doğmuştur. İlk tahsilini bitirdikten sonra Adana Erkek Öğretmen Okulundan 1937 de mezun olmuştur Askerliğini bitirdikten sonra Öguzeli ((Büyükkızılbisar) kövünde 7 sene Hacer da bir sene hizmet ettikten sonra Gaziantep merkezine alınan Ali Büyükmurat bu okula öğretmen olarak tayin edilmiştir. 1940 yılında Bedriye Atasevenle evlenerek bu evlenmeden Atilla, Aydın, Aykut adında 3 erkek çocuğu olmuştur Evi yoktur. 200 lira kira ile oturmaktadır.

7 sene gayretle çalıştıktan sonra kendi isteği ile Yavuzlar okuluna 1952 yılında öğretmen olarak gitmiş, burada beş sene öğretmen olarak çalıştıktan sonra üst makamlar tarafından takdir edilen Ali Büyükmurat Ahmet Çelebi Okuluna 1959 yılında tayin edilmiştir. 7 sene ferratla çalıştıktan sonra Ahmetçelebi okuluna 1959 yılında yılında tayin edilmiştir. Okulageldiği ilk günden itibaren düşüncesi okulu izdihamdan ve üçlü öğretime gidermekten kurtarmak olmuştur. Kendisinden evvelki Müdürleri açtığı yollardan giderek okula

bir Amerikan barakası kazandırmış, Okul Yaptırma Onarma Cemiyeti Başkanı Dr. Şakir Özyetkin'le birlikte yorucu bir çalışmadan sonra okula bir kat ilâve ettirerek okulu daha iyi bir hale getirmişlerdir. Halen okul 28 sınıfla üçlü öğretim yapmaktadır. Bütün mevcudu 945 erkek 555 kız olmak üzere 1500 öğrencisi vardır.

Gayesi Okulun arka kısmında hem okulun hem okulün estetiğini bozan ve hemde bahçesini daraltan ufak, ufak beş evin arsasının ilgililerce istimlakii ile okula katılmasıdır.

Ahmetçelebi İlkokulu Öğretmenleri

Fotoğrafta görülen öğretmenler sıra ile:
Doğduğu yer Yılı

1- Şengül Turgü	Bekâr Tuncelli	1942	10- Aysel Arpacıoğlu	"	Gaziantep	1943
2- Nermin Erdoğan	Evli Gaziantep	1936	11- Aysel Atay	"	"	1940
3- Yıldız Göğüş	Bekâr "	1943	12- Emel Durukan	"	"	1943
4- Zeliha Ayrancı	" "	1946	13- Fatma Aytekin	"	Balık köylü	1943
5- Hilmiye Öktem	" Sivaslı	1942	14- Faik Eriten	"	İzmirli	1942
6- Eminc Göğüş	" Gaziantep	1943	15- Mehmet Kılıç	Evli	Mülk köylü	1942
7- Aysel Koral	" "	1942	16- Cemal Alluşoğlu	"	İslâhiye	1932
8- Saadet Uygur	" Nizipli	1944	17- Tefrik Özcan	"	Halfetili	1931
9- Özden Öktem	" Sivaslı	1944	18- Ersin Özatay	Bekâr	Gaziantep	1953
			19- Ömer Atç	"	Kilis	1946
			20- Cemil Kılıç	"	Güreniz	1936

Ahmetçelebi İlkokulu öğretmenleri bir arada

Dr. Emin Kılıç Kale ile Musiki Tarihimize İlgili bir mülâkat:

Mülâkat No: 5

Hazırhyan M. Oğuz Göğüş

Şimdi Yaman Dede'nin ikinci mısraına yöneliyoruz. Bu da aşılması kolay olmayan bir tepedir. Birinci tepenin aşılmasından aldığımız hız ve neş'e ile işe girişelim:-

Fenmen ve ilmen: Bir bitki, bir hayvan biyoloji (=Hayatî) bakımından nasıl bir biyolojik makineyi temsil ediyorlarsa, insan da böyle bir makineyi temsil etmektedir. Bir bitki makinesinin, bir hayvan makinesinin işleme tarzları nasıl birbirinden farklı ise, insan makinesi de kendine göre farklara maliktir. Biz burada insan makinesi ile ilgiliyiz.

Söylemeye hacet yoktur ki bitki, hayvan, insan gurupları kendi bireyleri arasında da çok farklar gösterirler ve sınıflanırlar.

Tasavvuf ilmi, şanıdan olarak, yalnız insan ve onun sınıflanması ile ilgilenir. İnsanı sınıflanmanın kendine gönderir: İnsan-ı kâmil, insan-ı gayr-i kâmil.

×

×

İnsan-ı kâmil ayrıca sınıflanmaz. Fakat insan-ı gayri kâmil sınıflanır: Adam, âdem. Adamlar âdem arasındaki

fark dört numaralı yazımızda açıklanmıştı. Şimdi insan-ı kâmilin açıklanmasına sıra geldi: (1) Mutlak olarak bilinmelidirki, insan-ı kâmil, âdemler arasından çıkar; adamlar arasından değil! (2) İnsan-ı kâmil şu yolda düşünmekten kendini alamaz. Bu, şanıdandır: İnsan diye adlandırılan hayatî makinenin mutlak ve tek amacı, "diniyat" bakımından, "ilm-i dini" bilenden öğrenmek ve öğrendiklerini mutlak olarak tatbik etmek veya tatbik etmeye bütün gücü ile çalışarak "dindar" olmaktır. (3) İnsan-ı kâmilin sırf kendine mahsus olmak üzere nitelikleri (=sıfatları) pek çoktur. Bu niteliklerin önem ve mahiyetini tamamiyle anlayabilmek ancak ehl-i sülûk (= "İlm-i ledûn" diye adlandırılan, tarife gelmeyen, önemlilerin önemlisi olan bir ilm-i tahsil eden) için kabildir.

Okurlarım lütfen dikkât etmelidirler: Dikkât ederek okuyan okuruma haber veriyorum - Yaman Dede, ikinci mısraında, insan-ı kâmilin üç niteliğini, hakiki olarak arıyan kişiye, bahşetmektedir: — "Nefes", "Ses", "Cemal".
(Devamı var)

Amerika Vaşington Üniversitesinde Profesör Sayın Kemal Karpas'ın Dergimizi Tebriki

Sayın M. Oğuz Göğüş

Derginizi taktirle okudum. Ancak ilk iki sayısı var elimde. Gerisi çıktımı? Aileler hakkında yaptığınız çalışma çok faydalıdır.

Yeni yılınızı kutlar, selamlarımı sunarım..

Prof. KEMAL KARPAT

Gaziantep'te Sanat :

GAZİANTEP'TE ÇORAPÇILIK

Hayri Sağlamı meşhur çorap makinesinin yanında görüyorsunuz. Bu makine beş dakikada bir çift çorabı kendi, kendine işleyerek dışarı atmaktadır.

Şehrimizde Naylon çorapçılığının tarihi eski olmamakla beraber bu sanat bizde çok ileri gitmiştir. Hatta İstanbul'dan sonra yurdumuzun şehirleri içinde ikinci gelmekteyiz.

Bu sanat şehrimize göz hırsızlığı ile girmiştir. Yukarda resmini gördüğünüz Hayri Sağlam İstanbulda Naylon çorap yapan Jorj, Babiro ve Somuncular, firmalarına giderek kendini çorap alıcısı göstermiş ve bu firmalardan binlerce çift çorap satın almıştır. Bu münasebetlede fabrikalarına bir kaç defa girip çıkmaya muvaffak olmuştur. Öyleki, birinde gördüğü tesisin noksanını diğerinde tamamlamıştır. Bununlada kalmamış gördüklerini Gaziantep'e gelip gittikçe tatbika başlamıştır. Tabii noksanlarda bazı düzensizliklerde olmuş isede bu azimkâr sanatkâr yılmamış her noksan gördüğü düzen için yine İstanbulla

bu firmalara giderek fabrikalarının içine girmeye muvaffak olmuştur. Noksan kalkan kısımlarını bu surette ikmal etmeye başlamıştır. Son seferinde fabrikadan bir miktarda naylon iplik koparmıştır. Bu ipliklerle kurduğu imalâthanede naylon çorapları işlemeye başlamıştır. İşte şehrimizde mükemmel bir surette naylon çorap artık işlenir olmuştur.

O zamanlar bir çift naylon çorabı 12,5 liraya satanlar sonradan fiatı düşüren Hayri Sağlama kızmışlar "fiatı neden böyle düşürdün" diye ileri geri söylemişlerdir.

İşte Hayri Sağlamın kurduğu bu çorap imalâthanesi sayesinde ki bu gün Suriyeden Naylon çorap kaçakçılığı tamamen önlenmiştir.

Şehrimizde her gün için 800 ila 850 çift Naylon

çorap işlenmektedir. Bu çorapların 500 çifti yalnız kendi imalâthesinde yapılmaktadır. İşlenen çorapların yüzde doksanı Türkiyenin bütün şehirlerine ve bil-

hasa Bursa, İzmir ve dolaylarına gönderilmektedir. Çorapların sağlamlığı neticesi istek her gün artmakta ve bir çok yerlerden siparişler alınmaktadır.

Hayri Sağlam Kimdir ?

Asılları Türkistandan gelmedir. Hiç okula gitmemiştir. İlk okul diplomasını da hariçten girmek suretile almıştır. İmam bölüğü mahallesinde 929 da doğmuştur. 1939 dan beri çorapçılıkla uğraşmaktadır. Küçük yaştanberi çıraklığından en üstün ustalığına kadar bu sanatta pişmiştir.

İpek çorapçılığına başlamadan evvel Türkiyede ilk darbeli çorap yapmasında yine kendisi icad etmiştir. İpek çor-

raplarında Halep ipek çoraplarından yıllarca farkedilmediğinden, kaçakçılar elinde, yakalanan her ipek çorap için, Hayri usta binlerce defa mahkemeye ve karakollara çağrılmış fakat kaçak zannile tutulan çoraplar bir çok defalar hep kendisinin işlediği çoraplar olduğu görülmüştür.

Evli olan Hayri Sağlam'ın Mehmet, Abdullah, Selma ve Hatice adlarında dört çocuğu vardır.

Yukardaki resimde Hayri Sağlamın gözlerinin görgü hırsızlığı neticesi meydana getirdiği naylon çorap imalâthesinden bir köşeyi ve içinde çalışan işçileri göstermektedir.

ATASÖZÜ : Hakikatleri bilen, kalbinde, vicdanında manevi ve mukaddes hazlardan zevk taşımayan insanlar için ne kadar yüksek olursa olsun maddi makamların hiç bir kıymeti yoktur.

Yurt yüzüne dağılmış memleket evlâdları :

Kd. J. Binbaşı Mustafa Hacıhanıfioğlu

Kd. J. Binbaşı Mustafa Hacıhanıfioğlu

İstanbul Sultanahmet Merkez J. Bl. Kumandanı olan Mustafa Hacıhanıfioğlu 1337 (1920) de Gaziantep'in Çukur mahallesinde doğmuştur. Annesi Ayşe Hasırcı (Tüzün) babası ise Hacıhanıfioğlu Arif Efendidir. İlk orta ve Lise tahsillerini Gaziantep'te yaparak 938-939 da

Askeri herp okuluna girerek 1944 de burayı bitirmiştir. Bir buçuk yıl Muhafız alayına alınmış. Bundan sonra Antakya merkez birliğine kendi isteği ile atanarak oraya gitmiştir. Şark hizmeti dolayısıyla Vanın Özalp ilçesinin Saray köy Jandarma Süvari bölüğüne gitmiştir. Bir yılda burada kaldıktan sonra Van üçüncü tabur emir şubaylığına getirilmiştir. Bundan sonra bir yıl Kurtalan, Şirvan Kaza Jandarma kumandanlığında ve Siirt il ve ilçelerinde üç ay eşkiya takiplerinde bulunmuştur. İki yıl Akçekoca kaza jandarma kumandanlığında bir yıl Hozat jandarma er okulunda kalmıştır. Buradanda 960 yılında İstanbuldaki görevine getirilmiştir. 21/8/948 yılında Kilişli Mülazım Ömer Efendilerden Nuri Arasa'nın kızı Şükran Arasa ile evlenmiştir.

Bu evlilikten Hulya adında bir kızı ile Selçuk ve Arif adlarında iki oğlu olmuştur. Halen evi yoktur.

Çelik gibi bünyeli, demir gibi iradeli tam bir askerdir. Allah kema nazardan esirgesin. Muhit edinmiş herkesi kendine bağlamış hemşerilerinin işine koşan muhtaç muavenet kimselere el uzatan bir hemşerimizdir.

BEYAZ NENEME

Halin kalmamıştı artık bükülmüştü belin
Damarlanmış, sararmış titriyordu elin
Güzel gözün dumanlanmıştı, senin değil
sanki elin

Boş kaldı evde sana ayrılan yerin,
Bıraktığın boşluk sonsuz ve derin
Belli etmezdin neş'en kederin
Nur yüzlü tatlı sözlü nenem o benim.
Üzüldüğüm zaman beni teselli ederdin
Olur; geçer sen sabret bitecek derdin.
Ağzın yoktu sanki hep konuşanı dinlerdin.

Hoşuna giderse eğer gamzen çukurlaşır
gülürdin.
Benim hayatım nenem sen her şeye değerdin.
Ben orada değildim, son bulmuş ömrün
Bu uzun yolculuktan olmazki dönüm
Ne olur ayırmasaydı bizi bu ölüm
Mezarına geldim okudum ağladım senin.
Sanki toprakta, karanlıkta belli kederin.
Havasız, güneşsiz çukurda yerin.
Gülmemiş zavallı nenem o benim.

Şükran Hacıhanıfioğlu

Gaziantep Kültür Yuvaları :

MEHLİKA ALEVİLİ İLKOKULU

Yazan: M. Oğuz Göğüş

Şehrimiz fabrikatörlerinden Cemil Alevlinin eşi Sayın Mehlika Alevli tarafından yaptırılarak Vilâyetimize hediye edilmiştir.

Yazıcık gibi gözden uzak ve fakir bir semtte, insanların insanlara yardım hislerine asil bir örnek teşkil eden bu modern okul, 25 Aralık 1952 yılında Vali Arif Dünder Atak'er tarafından öğretime açılmıştır. Geniş, ferah ve temiz bir salonu ve bu salona açılan 6 dershanesi ile öğretmen ve müdür odaları vardır. Ayrıca kışlık teneffüşhanesi oyun ve süs bahçeleri mevcuttur. İkili öğretim yapmaktadır. Halen 426 erkek, 226 kız olmak üzere 652 öğrenci devam etmektedir. Bu güne kadar 402 mezun vermiştir. Müdürü okulun ilk açılışında tayin edilen Mehmet Özmendir. Öğretmenleri: Emel Buluç, Güler Sönmez, Yüksel Bilgili, Suzan Özönmez, Günsel

Ahi, Recai Neyal Ahmet Tekkanat, Burhanetin Güvenç, Mehmet Ali Gündoğ, Kâmil Uçkun Sait Erdoğan, Hüseyin Özkandır.

Mehmet Özmen

(Okul Müdürü)

1914 te Gaziantep'te doğdu. Ekmekçi Şakir Ağa zade Hacı Mehmet Ağanın oğludur. İlköğretimini Reşadiye (Şimdi Cumhuriyet) Okulunda yapmış Gaziantep Orta Okulu ve Pedagojiden mezun olmuştur. Maarif Vekâletinin teklifi ile öğretmenlik görevine Kars'ın Göle kazasında başlamıştır. İki yıl sonra öğretmenliği müteakip askere alınmış, İstanbul Halıcıoğlu Topçu okulunu bitirerek Sarıkamış 9 uncu Topçu Alayı emrine verilmiştir. Orada birinci ve ikinci Batarya komutan vekillikleri yaparak terhis edilmiştir. Bundan sonra Ardahan

Mehlika Alevli İlkokulunun önden görünüşü

Okul Müdürü Mehmet Özmen görevi başında

merkez öğretmenliği ve Posof-Cilvana Başöğretmenliklerinde bulunarak isteği üzerine Gaziantep vilâyeti emrine verilmiştir. İki yıl da Nizip kazası Hiyam Köyü Okulu üçüncü öğretmenliğinde çalışarak Merkez Gazi M. Kemâl Okuluna alınmıştır. Bir yıl sonra merkez Sakarya Okuluna tayin edilmiş olup sınıfıçı çalışmalarını dışında bu okulu modern eğitimde dershaneden daha önemli olan deneme oyun ve süs bahçelerini meydana getirmiştir. Bir yıl sonra aynı maksatla Dayı Ahmet Ağa Okuluna atanmıştır. Kısa zamanda bu okulun da deneme, oyun ve süs bahçelerini tertip ve tanzim etmiştir.

İkinci Cihan savaşının devam ettiği 1941 Eylülünde tekrar Orduya görevi çağırılmıştır. Bu sefer 17 inci Tümenin müstakil bir topçu Taburunda sıra ile Davutpaşa, Sapanca, Geyve, Adapazarı ve Kandıradada gözetleme topoğraf, muhabere ve emir subaylıklarında bulunduktan sonra 1943 Nisanında ayrıldığı okulundaki vazifesine dönmüştür. 4 yıl öğretmenler Yapı Sandığı Gaziantep Kurulu Başkanlığına (Şimdi Öğretmenler

Bankası) seçilerek bu teşekküle 8000 metre kare arsa temin etmiş yine öğretmenler Kitaplığı İdare memurluğuna seçilerek burayada binlerce cilt Kitap sağlamıştır. 1945 yılında bakanlık tarafından üstün başarı ile taltif edilerek 1947 yılında ŞehitŞahinbey okuluna nakledilmiştir.

Bu okulda beraber çalıştığı Başöğretmeni Cumhuriyet okulundaki öğretmenlerinden rahmetli Emin Pekmezcidir. Mehmet Özmen ilk Milli terbiyenin his ve heyecanını bu öğretmeninden almış, daha 11 yaşında iken öğretmen olmaya da bu yüzden karar vermiştir. (1925 yılında baş rolünü öğretmenleri Emin Pekmezcinin oynadığı Ömer Seyfettin'in Falaka piyesini temsil ettiklerini, bu temsilden iki gün sonra o zamanın din adamlarının ağır baskısı karşısında muvakkaten öğretmenlikten uzaklaştırılan ve günlerce evinden çıkamayan bu idealist öğretmenlerinin arkasından çok göz yaş döktüklerini) söylemektedir.

Şehit Şahinbey okulundada 6 yıl çalışarak bu hocasına idari işlerde yar-

Altemur Kılıç

ALTEMUR KILIÇ

(Basın Yayın Turizm Vekâleti Müşaviri)

(Altemur Kılıç, memleketimizin kara harp günlerinde bizimle beraber çalışmış ve harpten sonrada Atatürk devri boyunca memleketimizin mukadderatı üzerinde mühim roller oynamış olan eski Gaziantep mebuslarından Ali Kılıcın oğludur. Bu gün ise babasının memleketimize bu yakınlığı dolayısıyla kendisi şehrimiz için kayıtsız kalmamaktadır. Her vesile ile şehrimize karşı ve onun gazi evlâtlarına karşı daima sempatisini göstermektedir.)

Kendisine teşekkür ederiz.

Dergimizde, Ali Kılıç hakkında neşriyatlarımız ve hatıralarımız sırası geldikçe yayınlanacaktır.)

Altemur Kılıç'ın Hal Tercümesi

Altemur Kılıç 9.Kasım 1924 yılında Ankara'da doğmuştur. 1944 İstanbul, Robert Kolejden mezun olduktan sonra, Amerika'da Nev-York'daki New School for Social Research'ın Sosyal İlim-

ler bölümünden diploma almıştır.

Gazetecilik hayatına 1.7.1944 yılında atılmış olup, Gazete ve dergilerde yazı işleri müdürlüğü ve başyazarlık yapmış bu arada Associated Press'in Ankara muhabirliği görevini de ifa etmiştir.

Birleşmiş Milletler Teşkilâtı Enformasyon kısmında da çalışmış olan Altemur Kılıç bilâhre Yedek Subay olarak orduya katılmış ve bu münasebetle Kore harbine iştirak ile, Kore'deki Türk birliğinin basın bürosunu idare etmiştir.

30. 4. 1955 tarihinde Basın-Yayına ve Turizm Genel Müdürlüğüne intisap etmiş olan mumaileyh evvelâ Washington Basın Ataşeliğine tayin edilmiş ve 1959 yılında da Basın-Yayın ve Turizm Genel Müdürü olmuştur.

1962 yılında T. C. Turizm Bankası İdare meclisi Üyesi bulunan Altemur Kılıç, aynı yıl bu görevinden ayrılarak Basın-Yayın ve Turizm Bakanlığı Müşaviri olmuştur.

Evli ve bir çocuk babasıdır.

dımcı olmuştur. Nihayet 1952 yılsonunda açılan Mehlika Aevli okulunun öğretmen ve idareciliğine getirilmiştir. 10 yıldanberi bu okulda çalışmaktadır. Gaziantep'in emekli tapu memurlarından Sivaslı Mehmet beyin kızı Perihanla

evlidir. Perihan hanım yirmi yıldır Dayı Ahmet Ağa okulunda çalışan ve çevrenin takdirini kazanan öğretmenlerimizdendir. Perin, Can, Dilok'larında henüz tahsilde üç çocukları ve baba yadigarı birde evleri vardır.

Gaziantep'te iş adamı:

ALİ GÜNER

(İplik, İp Sanayi'i ve iş adamı)

Yanda resmini gördüğünüz fabrika şehrimizde çalışan ve istihsalini diğer memleketlerde aktaran ip fabrikasıdır. Bu fabrikada yün iplikleri yapılır. Yapılan bu ipliklerden, Battaniye, çülaki kumaş, iplikleri ile halen son zamanlarda şehrimizde işlenmekte olan desenli kilim ipliklerinde burada yapılmaktadır.

Yünlü parçaları, bu fabrika diler, atar ve iplik haline sokar.

Halı iplikleride yine bu fabrikada yapılmaktadır. Halı için yapılan ipler, Isparta ve Demirci havalisine gönderildiği gibi, çülaki yapılacak olan ipler ise İstanbul ve havalisine gönderilmektedir.

Bu fabrikada yapılan iplik fiatları bir kilo üzerine şöyledir:

Halı için yapılan ip 20 lira, Çülaki 28-30 lira, Battaniye için 16-17 liradır.

Kilim için ise 4 lira ile on lira arasında oynar. Çünkü kalite bakımından fiatlar değişmektedir.

Ortalama olarak bu fabrikada üç posta halinde işçi çalışır. Bu üç postada çalışan işçi adedi yetmişdir.

Dikkat edecek olursanız, bu fabrika Köprülü maktada denilen kayadan oyma yerde kurulmuştur. Burası Ökkâş Öztemin sürekli çalışması neticesi bu maktada bugünkü hale gelmiştir. Yoksa evvelce boş ve içi [tamamen taşlık ve mezbelelik bir yerdi.

Burada bu fabrikanın kurulmasının başlıca sebebidir, eğer başka bir

yerde bu fabrikanın bir benzeri daha kurulması icabetse en aşağı 200 bin liralık bir binaya ihtiyaç gösterir.

Bu mağaranın diğer bir özelliğide, yazın serin kışın ise sıcak olmasıdır. Bu fabrikadan şehrimizde iki tane daha varsada, eski milletvekili İhsan Daiye ait fabrika halen faaliyete geçmemiştir.

Bu fabrika ise memleketimizin iş adamlarından Ali Güner'e aittir.

Ali Güner Kimdir?

Gaziantep'in Akyol mahallesinde 336 (920) de doğmuştur. Annesi Nazire, Alevli, babası ise Tekirsinli Mıstık Ağadır.

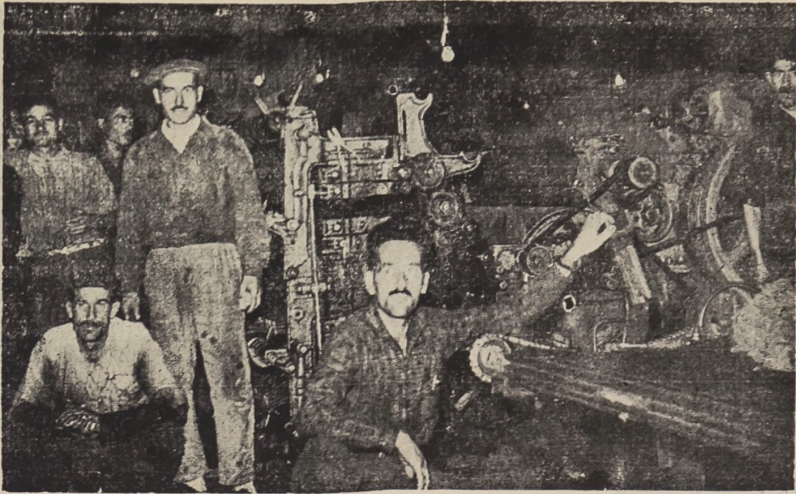
İlk ve orta tahsillerini bitirdikten sonra dayısı Cemil Alevlinin fabrikasına kapıcı olarak girmiştir. Ali Güner bu görevinin müdürlüğe kadar yükseldiğini söyler. Ayrıca fabrikanın bütün branşlarında ayrı, ayrı bir işçi olarak çalışmıştır.

Bu fabrikada sekiz yıl çalıştıktan sonra ayrılarak kilim imalatı ile uğraşmaya başlamıştır. Bundan sonra bir müddette dayısının Mobil Gaz ve benzin bayiliğinde yedi yıl çalışmıştır. Bundan başka dayısının imal ettiği iplikleri de satmıştır.

Bir müddette dayısının oto yedek parçalarını satmak için acentada çalışmıştır.

Bütün bu işlerden sonra kendi

Ali Güner'in iplik fabrikasından bir görünüş

kendine yukardaki fabrikayı meydana getirmeye muvaffak olarak bu işini ilerletmiştir.

Hatta zaman zaman sağdan soldan kendi ahbabları bu işden vazgeçmesini tavsiye etmişlerse de azmin dan ve sebatından dönmiyerek işine devam etmiştir.

"Sürat, Sebat, Cesaret, İstikamet bir insanda mevcut oldukça o insan için

hayatta hiç mağlubiyet yoktur" demektedir.

1945 yılında Fatma Akbulutla evlenerek bu evlilikten Atilla, Oktay ve Cemil adlarında üç erkek çocuğu olmuştur. Atilla, Oktay İstanbul Tarhan Kolejinde okumaktadırlar.

Özel bir taksisi kurulu bir fabrikası ipotekli bir apartman katı vardır.

Kurtuluş Töreninin Köy İtibai

Birinci B. M. M. Üyesi: Yasin Kutluğ

25 Aralık 962 günü Gaziantep'in Hükümet Konağı meydanında dalgalı bir tan yer estir. Ne duyuş ne deyişti bu! Kırkbir sene önceki milli mücadeleciler gurur ve ahlakını canlandıran, o tarihten bu yana o kadar canlı ve heyecanlı kurtuluş törenleri biz milli mücadelecilerin hatıralarını bu kadar özlü canlandıramamıştır.

Sayın vali ve belediye reisinin istiklâl savaşımızın cenup temellerinde ele aldığı konulardan, Gazi yurdun sembolundan, Şahinden tutunuzda mücadelenin kilit noktaları Çınarlı ve Mağarabaşı mücadelelerini çok yerinde, anlayışlı cümlelerle ifade etmesi çok takdire değer. Bilhassa kurtuluş töreninde işi erbabi-

na ve ehline bırakması her suretle şayanı tebrikti.

Gaziantep'in evladı sanatkar Adil Dai'nin tarihi olayları sıralıyarak tok sesle konuşması ve deneme radyosunu mükemmel idare ettiği mikrofonundaki deyişleri, hele şimdiye kadar lisana alınmayan Gazi, Mücahit cemiyetindeki kıymetli arkadaşlarımızın milli mücadele hatıralarını röportaja alıp lisana getirmesi candan tebrik ve takdirlere layıktır.

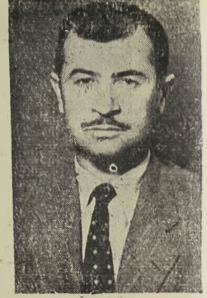
Kahramanlık misali Gaziantep'in gençlerini Adil Dai'nin şahsında sevgilerimizle selamlar, hal ve istikbalde şuhur ve emniyet içinde daha üstün başarılarına kavuşmalarını Hak'tan niyaz ederiz.

İmam Hatip Okulunu Gaziantep'e kazandı- ran Dernek üyeleri :

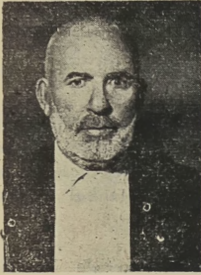
(Bunlardan Nuri Paçpat'ın
fotoğrafi bulunamamıştır.)

Dernek Başkanı
Hacı Süleyman Kalkan
(Sabun imalâtçısı)

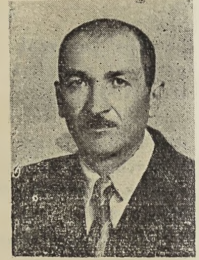
Dernek G. Sekreteri
Hacı Ali Yılkırın
(Züccaciye Mağazası)

Hacı Arif Tekerek
(Pürsafa fabrikası
sahiplerinden)

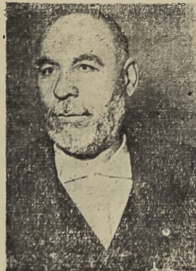
Hacı Hayri Sertbaş
(Manifaturacı)

Hacı Abdullah Dilbaz
(Fıstık Tüccarı)

H. Abdullah Karuserci
(Karuserci)

Osman Dündar
(Tuhafiyeci)

Abdülkadir Erbağcı
(Manifaturacı)

Yeni Bir Din Okulu :

Şehrimizde İmam Hatip Okulu Açıldı

1961 de temeli atılan İmam Hatip Okulu 1962 de öğretime açılmıştır. Güney doğu illerimiz içerisinde yokluğu cidden hissedilen böyle bir okula kavuşmasından dolayı şehrimiz elbette bahtiyardır. Ve bunun içindirki bu okulu bize kazandırmak için bir dernek kurarak geceyi gündüze katmak suretile çalışan yandaki idare heyeti üyelerinide candan tebrik ederken halkımız adınada kendilerine teşekkür ederiz.

Binanın kapaktaki gördüğünüz fotoğraftaki haline gelinceye kadar bu okulun inşaatına 84 bin lira sarfedilmiştir. Bu paranın (ancak 4500 lirasını Maarif vekâleti okulu yaptırma derneğine yardım olarak göndermiştir. Üst taraf parayı ise Gaziantep'in her yönden kahraman halkı ekmeğinden ve mesarifinden artırarak derneğe hibe şeklinde vermek suretile İmam Hatip Okulu şehrimizde yapılabiştir. Dergimiz fedakâr

İmam Hatip Okulu Öğretmenlerinden bir grup

Öndeki bayan: Aysel Ayas, meslek öğretmeni, Arkada soldan Okul Müdürü Rami Ayas, Mehmet Çoşkun. Üçüncü sırada soldan sağa, Selâhiddin Ertürer veteriner müdürü, Tabii'ye öğretmeni, Turgut Ergin, Yazı öğretmeni, Mr. Privraski, İngilizce öğretmeni ve Amerikan Hastanesi İdare müdürü. Ali Bilen

Lise Fizik öğretmeni burada matematik öğretmeni.

Diğer öğretmenler:

Hafız Osman Arabacı oğlu, Kurran, yurtaşlık bilgisine, Osman Erdoğan, Müzik dersi Nezibe Babacaner. İngilizcenin diğer kısmına, Mis Privrasto Fazıl Teymur Matematik, Beden eğitimi Osman Katrancı gelmektedir. (Devamı var)

halkımıza bu feragatkârlığından dolayı minnettarlığımızı sunarken onları hürmetle selâmlarız.

Halen okulun noksanları inşaat halinde olup sârfedilen paralar dernek ve İslâm cemaatinin yardımlarile olmaktadır.

Okulun bina durumu :

Zemin katta 50 yatak alır şekilde, bir yatakhane, yemekhane, birde boş oda vardır ki öğrenci sayısı arttığı takdirde buda yatakhane görevinde kullanılacaktır. Yine zemin katta muvakkat bir kütüphane, bir kilar, birde mutfak olduğu gibi ayrıca kantin odası da vardır.

Zemin katının üstündeki birinci sınıf A. B. Şubesi olarak öğretim görmektedir. Salonun ise bir kısmı bölünerek müdür ve öğretmen odası haline getirilmiştir. Beton dökülmekte olan yer ise üç dersane daha olacaktır. Okulun iki bin metre kare genişliğinde bahçesi vardır. Bahçe yarı tesviye edilerek

tratuvar divarı çevrilmiştir. Çam fidanları ile etrafı çevrilmiştir.

Halen okulda 77 öğrenci var. Bunlardan yalnız şimdilik 15 i okulda yatmaktadır. Bunların hal ve vakti yerinde olanlardan 60 lira yetersiz olanlardan ise 30 lira, aylık pansiyon ücreti alınmaktadır. Esas pansiyon 1 Marttan itibaren faaliyete geçmiştir.

Temenni edilirdi ki ilerde bu pansiyonla vekâlet ilgilenecek muhiti çok geniş olan ve etraftan gelen yersiz yurtsuz talebelerin perişan halden kurtulmalarını ölemek için resmî bir pansiyon yaptırın.

Bunlardan başka :

İmam Hatip Okulu öğretime bu yıl açıldığı halde öğretmen kadrosu bakımından sıkıntı çekmemektedir. Buda ancak Vali Salih Tanyeri Maarif müdürü Aziz Gözaçanın bu okula karşı gösterdikleri yakın ve sıcak tevaccühleri şüreticesi halen hiç bir ders boş değildir. Öğretmenleri tamamdır.

YİNE KAZANDILAR : 27-2-1963 günü şehrimizde yapılan Çocuk Yuvası idare heyeti seçiminde yukarda görülen eski idare heyeti tekrar seçilmişlerdir. Ayrıca aralarına Vaht Eren'de girmiştir. Tebrik eder, muvaffakiyetler dileriz.

DAĞDELEN FİRMASI

HALİL TALİP NAZMI

Her tarafa nakliyat çimento satışı inşaat malzemeleri ile kendi imalâtımız olan tuğla ve kiremetlerimiz sayın inşaat ve ihtiyaç sahiplerinin emirlerindedir.

Telefonlar: 1508 1672 0238

Doğum evi karşısı - Gaziantep

1963 model, bir tonluk

COMMER

Otobüslerimiz Geliyor.

12 kişilik, 1 tonluk otobüslerimiz yoldadır.
COMMER Otobüsleri, sağlam, ekonomik ve konforludur.

Gaziantep ve Havalisi Acentası: Bahaettin Bayraktar
Telefon: 1735 Atatürk Bulvarı No: 46-48 Gaziantep

Gözlerinizden,

Gözlüklerinizden,

Şikâyetçimisiniz?

ŞANOPTİĞE uğrayınız hiç bir şikâyetiniz kalmaz.

Karagöz Caddesi — Gaziantep

ISUZU

JAPON Kamyonlarımız Geldi

- ISUZU Japon Kamyonları 125 HP lik motor gücü sayesinde rampaları düz gibi geçer.
- ISUZU Japon Kamyonları 120 kilometrelik süratle vakitten tasarruf eder.
- ISUZU Japon Kamyonlarının hazır bol yedek parçaları daima emrinizdedir.
- ISUZU Japon kamyonlarının satışına şehrimizde devam edilmektedir.

Akkâş Öztemir Sait ve M. Asım Samlı

Tif. 1349 - 1003

Kürçü Han No. 20 - Gaziantep

Sigortalarınız için:
BAŞAK SİĞORTA Emrinizdedir.

Derhal poliçe teslim edilir. En süratli şekilde tazminat ödenir.

Gaziantep acentası: Ali Şefik Apa

Telefon: 2353 3374

Atatürk Bulvarı No. 9

REKLÂM İLÂNI TARİFESİ

Resmi reklâm ilânları vilâyetçe tesbit edilen tarifeye göre yapılır.
Hususi reklâm ilânları ise pazarlığa tabidir

